

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814207112
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5814207112.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. Z., nar. XX.XX.XXXX, maloletý bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov; matky: E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, právne zastúpená Mgr. Igorom Paliderom, advokátom so sídlom B. XXX a otca: E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., Y. č. XXX/XX, o úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 1P/173/2014-376 zo dňa 31. júla 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil otcovi maloletého V. Z., nar. XX.XX.XXXX povinnosť platiť na jeho výživu za obdobie od 14.10.2013 do 27.04.2017 sumu 90,- eur mesačne, vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého, počnúc od 14.10.2013 (výrok I.). Zameškané výživné na maloletého za obdobie od 14.10.2013 do 27.04.2017 v celkovej výške 1.900,- eur uložil otcovi maloletého splácať v mesačných 50,- eurových splátkach, ktoré sú splatné spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok až do splatenia zameškaného výživného (výrok II.). Vo zvyšku súd návrh matky zamietol (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rodičia maloletého V. nie sú manželia, ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 14.02.2017, sp. zn. 4P/78/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/35/2017 zo dňa 25. júla 2017. Maloletý bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky a otec dieťaťa bol zaviazaný platením výživného vo výške 90,- eur mesačne. Predmetným rozhodnutím bol súčasne upravený aj styk otca s maloletým. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.04.2017. Ešte pred právoplatnosťou tohto rozsudku návrhom zo dňa 12.11.2014 matka žiadala upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletému, najmä rozhodnúť o určení výživného a zverení do osobnej starostlivosti. Vychádzajúc z toho, že rozvodovým rozsudkom bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, súd prvej inštancie sa už v ďalšom konaní nezaoberal otázkou zverenia dieťaťa do starostlivosti tohto rodičov. Rozhodol len o vyživovacej povinnosti otca za obdobie požadované matkou, t. j. od 14.10.2013 do právoplatnosti rozsudku o rozvode, t. j. do XX.XX.XXXX. Za toto posudzované obdobie zistil, že otec si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť voči maloletému V., vychádzajúc z jeho schopností a možnosti a s poukazom na odôvodnené a preukázané potreby maloletého. V rozhodnom období bol otec zamestnaný od 01.09.2013 do 30.06.2014 v spoločnosti Johnson Controls, kde mal mesačný príjem okolo 600,- eur. Následne, od 01.07.2014 pracoval postupne v spoločnosti Visteon Electronics

Slovakia a. s. do 30.04.2015 s priemerným mesačným príjmom 822,07 eur, ďalej od 11.05.2015 do 28.08.2015 v Makyte a. s., kde mal mesačný príjem 421,61 eur. Po 28.08.2015 bol nezamestnaný a jeho jediným príjmom invalidný dôchodok vo výške 371,40 eur. Od 02.03.2017 sa otec opätovne zamestnal vo firme Orvex s. r. o. s mesačným príjmom vo výške 380,27 eur. Pokiaľ ide o matku, bolo preukázané, že v rozhodnom období bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 200,- eur, prídavku na maloletého vo výške 25,- eur mesačne. Od 01.04.2015 sa zamestnala v spoločnosti Yanfeng Slovakia Automotive Interior Systems s. r. o., odštepny závod Námestovo. V súčasnej dobe je poberateľkou materských dávok vo výške 479,80 eur, nakoľko sa jej dňa XX.XX.XXXX narodil maloletý J. Z., čím zároveň matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj z ďalších zistených skutočností (viď bod 24 až 36 rozsudku okresného súdu), súd prvej inštancie považoval za adekvátne výživné, ktoré mal otec maloletého V. platiť v rozhodnom období, sumu vo výške 90,- eur mesačne. Pokiaľ sa týka určenia počiatku plnenia vyživovacej povinnosti, túto súd prvej inštancie pri aplikácii ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine a v zmysle záverov predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/17/2018 zo dňa 25.04.2018 stanovil na deň, ako žiadala matka, t. j. do 14.10.2013. V tejto súvislosti uviedol, že matka o určenie vyživovacej povinnosti za obdobie pred podaním návrhu žiadala preto, lebo nepredpokladala, že konanie o rozvod, ktoré iniciovala v minulosti, bude trvať tak dlho. Túto skutočnosť okresný súd vyhodnotil ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre spätné určenie výživného v zmysle už citovaného zákonného ustanovenia. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť za obdobie od 14.10.2013 do XX.XX.XXXX, kedy nadobudol rozsudok o rozvode právoplatnosť, vzniklo mu zameškané výživné za toto obdobie, ktoré súd v súlade s predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím krajského súdu vyčíslil na sumu 1.900,- eur. V tejto súvislosti uviedol, že otec platil na výživu maloletého od 28.11.2013 do 27.07.2015 sumu 40,- eur mesačne, od 16.08.2015 sumu 50,- eur mesačne, o čom svedčia poštové peňažné poukážky a výpisy z bankového účtu maloletého, ktoré dôkazy boli predložené matkou. Dlh na výživnom okresný súd povolil otcovi splácať v mesačných 50,- eurových splátkach splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok až do splatenia zameškaného výživného. Keďže matka žiadala vyššie výživné za posudzované obdobie, než o akom rozhodol súd, vo zvyšku jej návrh zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak zákon neustanovuje inak.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku otec (ďalej aj „odvolateľ“) podal odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh matky dieťaťa o určenie výživného za obdobie od 14.10.2013 do 12.11.2014 ako nedôvodný zamietol a prípadné zameškané výživné za obdobie od 12.11.2014 do XX.XX.XXXX uložil otcovi vyplatiť v splátkach na meno dieťaťa do úschovy súdu, resp. notára do dovŕšenia 18. veku dieťaťa. Podané odvolanie odôvodnil ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súdu prvej inštancie v pomerne rozsiahlom odvolaní v znení jeho doplnení vytýkal nesprávne retroaktívne spätné určenie výživného za obdobie od 14.10.2013, na ktoré rozhodnutie neboli splnené zákonné dôvody. Konanie o rozvod manželstva rodičov dieťaťa vedené pod sp. zn. 4P/78/2013 v čase podania návrhu sp. zn. 1P/173/2014 nemalo matkou tvrdenú výnimočnú dĺžku konania, a preto neexistoval žiaden výnimočný dôvod, dôvod hodný osobitného zreteľa na prijatie rozhodnutia o spätnom retroaktívne priznanom nároku. Tento dôvod pritom matka nijako nezdôvodnila a nepreukázala žiadnymi inými relevantnými skutočnosťami. Nepreukázala jediný dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle doposiaľ prijatej judikatúry (vážna choroba, odcestovanosť, mentálna nespôsobilosť, viď rozhodnutia KS Nitra sp. zn. 9CoP/21/2013, rozsudok KS Trenčín sp. zn. 19CoP/32/2016, rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/10/2013). Pri svojom rozhodovaní sa okresný súd meritórne riadil iba subjektívnym a účelovým názorom a pocitom matky dieťaťa, jej tvrdeniami o nákladoch nevyhnutných na zabezpečenie potrieb dieťaťa v sume 260,- eur, hoci skutočný stav bol iný. Za ďalšie, otec vytýkal súdu prvej inštancie nesprávnu interpretáciu § 62 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Inými slovami, súd sa neriadil uvedenou právnou úpravou a výživným v sume cca 30,- eur (t. j. 30 % z cca 90,- eur životného minima na dieťa). Taktiež súd nezohľadnil ani otcom predkladané skutočnosti a dôkazy, že svoju vyživovaciu povinnosť si plnil a suma výživného 40,-, resp. 50,- eur, ktorú pravidelne a dobrovoľne mesačne platil, bola vzhľadom k veku a možnostiam otca (onkologického pacienta) primeraná, a teda celková suma 80,- eur, resp. 100,- eur je dostatočná na pokrytie nevyhnutných mesačných potrieb dieťaťa zo strany oboch rodičov. Rozhodnutím a postupom súdu je spochybňovaná

jeho objektívna nestrannosť. Taktiež neboli zohľadnené ani okolnosti, za ktorých došlo k potrebe úpravy rodičovských práv a povinností. V tejto súvislosti otec poukázal na to, že matka uniesla spoločné dieťa, opustila spoločnú domácnosť a odišla bývať do rodičovského domu v K.. Od tohto dňa systematicky a účelovo bráni otcovi v jeho rovnocenných rodičovských právach a povinnostiach a v dlhodobej snahe o rovnocennú spoločnú starostlivosť o dieťa. K porušeniu práva otca na spravodlivý proces a k porušeniu princípu rovnosti zbraní došlo preto, lebo súd prvej inštancie prijal retroaktívne rozhodnutie a priznal matke dieťaťu nárok z nepreskúmateľného, jediného a k veci irelevantného dôvodu, že vraj „nemohla predpokladať takú dĺžku konania o rozvod“. Retroaktívny výrok rozsudku je postavený nie na platnej judikatúre v dôkazoch a jednoznačne preukázaných faktoch, ale iba na subjektívnej domnienke jedného účastníka konania, ktorú súd postavil na úroveň meritórneho dôkazu, čo je v demokratickom právnom štáte neakceptovateľný precedens porušujúci právnu istotu súdneho konania a nedôvodným zásahom do základnej zásady demokratického práva - zákazu retroaktivity práva. Súd prvej inštancie tiež nesprávne určil výšku zameškaného výživného, keďže otec ihneď po opustení spoločnej domácnosti matkou si začal plniť svoju vyživovaciu povinnosť zasielaním poštových poukazov každý mesiac po 40,- eur od novembra 2013 a 50,- eur od augusta 2015, o čom otec informoval súd prvýkrát 23.04.2014 v konaní o rozvod manželstva. Súd sa pri rozhodovaní o výške výživného zjavne riadil iba tvrdeniami matky, ktorá v písomnom návrhu na zameškané výživné, podanom v novembri 2014, uviedla, že otec jej platí výživné na dieťa od novembra, akoby rok nič neplatil.

3. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že výživné, ktoré otec uhrádzal na maloletého do času úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, bolo nízke k skutočným potrebám dieťaťa a celkovým príjmom a výdavkom oboch rodičov. Otec počas uvedenej doby okrem krátkeho obdobia pracoval, taktiež bol poberateľom invalidného dôchodku. Matka maloletého od troch rokov veku dieťaťa, t. j. do XX.XX.XXXX bola poberateľkou len rodičovského príspevku, zabezpečovala celodennú starostlivosť o dieťa, keďže maloletý bol do predškolského zariadenia prijatý až po dovŕšení troch rokov veku života. Z uvedeného dôvodu nebola schopná vlastným pričinením zvýšiť príjem rodiny.

4. Matka v podanom vyjadrení k odvolaniu tiež odvolaciemu súdu navrhla, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Odvolacie argumenty otca označila za nedôvodné a nepravdivé. Poprela, že by dieťa uniesla zo spoločnej domácnosti, ako aj to, že by systematicky komplikovala otcovi jeho rodičovskú starostlivosť. Zo spisu sp. zn. 4P/78/2013 vyplýva, že otec svojimi procesnými sťažnosťami o zaujatosti všetkých zúčastnených, ktoré boli napokon všetky zamietnuté, konal tak, aby predlžoval súdne konanie o rozvod. Matka vysvetlila vo svojej osobnej výpovedi na poslednom pojednávaní na súde, prečo bola nútená podať samostatný návrh na určenie rodičovských práv a povinností do rozvodu a žiadať výživné späť od 14.10.2013. Jej vysvetlenie možno považovať za presvedčivé, lebo z celého rozvodového konania je preukázané správanie otca smerujúce k predlžovaniu tohto konania. Otec mal možnosť zúčastniť sa nariadených pojednávaní aj v tomto konaní a vysvetliť, prečo si svojvoľne a sám len podľa svojej úvahy určil výšku výživného 40,- eur a neposkytoval maloletému V. primerané výživné, ktoré súdy ustálili v sume 90,- eur mesačne. Navyše, otec poberal na maloletého V. aj daňový bonus v sume 256,92 eur za rok 2014 a za rok 2015. Aj v kontexte tejto dodatočne zistenej skutočnosti a vyplácania výživného v sume 40,- eur mesačne bola aj je jeho predstava o primeranosti výživného na maloletého V. nepochopiteľná. Otec takto vedel, že s takouto výškou plnenia výživného nemôže dôsledne zabezpečovať primeranú starostlivosť o dieťa a vystaviť matku, ako aj dieťa pod veľký psychický tlak. Matka sa musela viac spoliehať na pomoc svojich príbuzných, ako na pomoc otca dieťaťa.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania otca v intenciách ust. § 65 až § 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

6. Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sú správne a na ktoré poukazuje. Sumu určeného výživného v prospech maloletého V. za obdobie od 14.10.2013 do XX.XX.XXXX v celkovej výške 1.900,- eur zodpovedá tak schopnostiam, možnostiam jeho otca, ako i odôvodneným potrebám dieťaťa.

7. Otec dieťaťa v podanom odvolaní predovšetkým namieta nesprávne právne posúdenie otázky spätného priznania výživného pre maloleté dieťa, v ktorej súvislosti mal okresný súd nesprávne vyhodnotiť matkou uvádzaný dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nepodala návrh na určenie výživného už skôr a tiež aj nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 62 Zákona o rodine.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

9. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov a ak aj si túto povinnosť rodičia neplnia, môže súd aj bez návrhu určiť rozsah ich vyživovacej povinnosti. Na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj ich dieťa (§ 62 Zákona o rodine).

10. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Z dôvodovej správy k citovanému zákonnému ustanoveniu vyplýva, že cieľom doplnenia dôvodov hodných osobitného zreteľa ako podmienky na priznanie výživného je zdôrazniť výnimočnosť priznania výživného pre maloleté dieťa spätne po začatí konania a zamedziť tak možným špekuláciám a zneužívaniu tejto možnosti. Súd bude skúmať dôvody, ktoré bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

12. Právna úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu otázky určenia počiatku platenia výživného, t. j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné (s ich existenciou sa musí súd vyporiadať v odôvodnení rozsudku), účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu.

13. Pri určovaní výživného za minulé obdobie súd zisťuje, aké boli konkrétne schopnosti, možnosti, zárobkové pomery povinného, potreby dieťaťa, prihliada na už poskytnuté plnenia, poskytovanie bývania, osobnej starostlivosti a hodnotí aj ďalšie zákonné kritériá. Zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného vyplýva okrem iného zo snahy o zamedzenie špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Sprisňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t. j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. I. ÚS 99/2018).

14. V danom prípade z obsahu spisového materiálu, konkrétne z návrhu zo dňa 12.11.2014 o úpravu rodičovských práv a povinností vyplýva, že matka návrh o určenie výživného nepodávala skôr, keďže si myslela, že súdne konanie vo veci rozvodu manželstva (ňou skôr iniciované) nebude trvať až tak dlho a otec dieťaťa si sám uvedomí, že ním zasielaná čiastka výživného je veľmi nízka a nepostačujúca. Vo veci rozvodu manželstva bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 14.02.2017, sp. zn. 4P/78/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/35/2017 zo dňa 25. júla 2017. Na základe uvedeného odvolací súd v prvom rade konštatuje, že súd prvej inštancie správne rozhodoval o výške výživného len za obdobie od 14.10.2013 do dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode (t. j. do XX.XX.XXXX). Pokiaľ sa týka určenia počiatku plnenia vyživovacej povinnosti, túto súd prvej inštancie pri aplikácii ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine stanovil na deň tak, ako žiadala matka, t. j. od 14.10.2013, vidiac v okolnostiach ňou uvádzaných dôvody hodné osobitného zreteľa pre spätné určenie výživného.

15. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní existovali také skutočnosti, ktoré možno označiť za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré možno určiť výživné otcovi maloletého V. aj spätne, a to od 14. októbra 2013. Práve v uvedený deň matka spolu s

dieťaťom opustila spoločnú domácnosť a následne dňa 03.12.2013 podala návrh na rozvod manželstva, v ktorom konaní môže súd rozhodnúť o výške výživného len do budúcnosti, pričom v tomto konaní do dňa podania návrhu o určenie výživného nebolo rozhodnuté napriek tomu, že už uplynula doba jedného roka. K predmetnému odvolací súd poznamenáva, že sa jednalo o konanie vo veci starostlivosti o maloletých, a preto možno označiť očakávania matky dieťaťa za opodstatnené. V konečnom dôsledku konanie o rozvod manželstva trvalo takmer 4 roky. V kontexte udalostí, ktoré predchádzali podaniu návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností, videl aj odvolací súd naplnenie zákonnej podmienky dôvodov hodných osobitného zreteľa tak, ako ich má na mysli ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine, pre spätné priznanie výživného. Rozhodnutie okresného súdu preto v uvedenej časti považoval za vecne správne.

16. Ani ďalšie námietky otca, ktorými spochybňoval nestrannosť súdu, porušenie práva na spravodlivý proces a porušenie princípu rovnosti zbraní, odvolací súd nepovažoval za opodstatnené.

17. Po preskúmaní súdneho spisu odvolací súd konštatuje, že bolo zachované právo otca na spravodlivý súdny proces. Ústava Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1, ako aj v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd garantujú každému právo na spravodlivý súdny proces, ktorý nachádza svoje vyjadrenie aj v procesných kódexoch upravujúcich civilné konanie pred súdom. V súčasnosti je týmto procesným kódexom, ktorý sa na súdnu vec vzťahuje Civilný mimosporový poriadok (CMP), ako aj Civilný sporový poriadok (CSP) účinné od 01.07.2016, pričom v zmysle prechodných ustanovení citovaných právnych predpisov tieto zákony platia aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti, zostávajú zachované. V čase konania pred súdom prvej inštancie bol týmto procesným kódexom tiež Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016.

18. Obsah základného práva na spravodlivý proces je pomerne zložito štruktúrovaný a ako potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, patrí do neho viaceré samostatných subjektívnych práv a princípov, ktoré sú buď konkrétne (verejnoscť konania, konanie bez zbytočných prieťahov, právo na nezávislý a nestranný súd) alebo v zásade abstraktné (riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu a ďalšie). Základné právo na spravodlivý proces je najvýznamnejším interpretačným hľadiskom pre všetky procesné poriadky ustanovené zákonom. Z toho vyplýva ústavná povinnosť každého všeobecného súdu vykladať a používať procesné normy, ktoré sú obsahom procesných poriadkov ustanovených zákonom v súlade s princípmi a s obsahom základného práva na spravodlivý proces. Okrem toho je táto interpretácia a aplikácia povinná rešpektovať princíp materiálneho právneho štátu, a teda materiálne chápanie spravodlivosti tak, ako to je vyjadrené v čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

19. Právo na spravodlivý proces však nemožno interpretovať ako právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a očakávaniami.

20. Okresný súd svojou procesnou činnosťou predchádzajúcou vydaniu napadnutého rozhodnutia neporušil právo otca na spravodlivý súdny proces, keď mu vytvoril dostatočný priestor na uplatnenie procesných práv, ktoré mu vyplývajú, či už z do 30.06.2016 platného Občianskeho súdneho poriadku, resp. z od 01.07.2016 platných procesných predpisov - CMP, CSP. V priebehu konania boli otcovi riadne doručované listiny, týkajúce sa vedeného súdneho konania, bola mu umožnená účasť na pojednávaníach, na ktoré bol riadne predvolaný a na ktorých si mohol uplatňovať svoje procesné práva najmä vo vzťahu k dokazovaniu - právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, právo záverečnej reči a pod. Súd však nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhované účastníkmi a sám rozhoduje, ktoré dôkazy vykoná. Nevykonanie dôkazov neznamená porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, môže však viesť k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu veci.

21. Odvolací súd však konštatuje, že okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, prostredníctvom ktorého si zabezpečil dostatočný skutkový podklad pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

22. K odvolacej argumentácii otca o nesprávne zistenom skutočnom stave odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava neurčuje, ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy (čl. 10 CMP) tak, aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie,

resp. jeho odôvodnenie vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom prípade bolo splnené. Do obsahu práva účastníka občianskeho súdneho konania vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom v zmysle čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdom vykonaných dôkazov, prípadne dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/1997). Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

23. Pokiaľ ide o výšku výživného, okresný súd síce v tomto smere dostatočne zistil skutkový stav veci a vec právne posúdil. Vychádzajúc z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca, zohľadniac aj vyživovaciu povinnosť zo strany matky, je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodné určenie výživného vo výške 90,- eur mesačne za celé posudzované obdobie.

24. Odvolací súd už v svojom predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 11CoP 17/2018 zo dňa 25. apríla 2018 uviedol, že výška určeného výživného sa mu javí vzhľadom na výsledky plynúce z vykonaného dokazovania správna a odôvodnená, determinovaná príjmovými pomermi toho-ktorého rodiča. Pokiaľ otec už v čase predchádzajúceho rozhodnutia namietal, že suma výživného vo výške 90,- eur bola určená paušálne za celé rozhodné obdobie, t. j. 4-ročné, počas ktorého sa príjmové možnosti rodičov menili a menili sa aj odôvodnené potreby dieťaťa, odvolací súd poznamenal, že pokiaľ dieťa bolo ešte v útlom veku, príjem otca bol vyšší ako v čase skončenia konania. Neskôr bol isté obdobie nezamestnaný, pravdou je aj, že sa jeho príjem znížil, avšak na druhej strane odôvodnené potreby dieťaťa vzrástli, a preto sumu určeného výživného 90,- eur mesačne za celé rozhodné obdobie považoval odvolací súd za správnu. Na týchto záveroch odvolací súd zotrúva aj naďalej, pretože zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie nevyšli najavo žiadne iné skutočnosti. K predmetnému navyše dodáva, že bola to matka, ktorá v rozhodnom období zabezpečovala osobnú starostlivosť o dieťa, ktorá je postavená na roveň finančných plnení a zabezpečovala tiež dieťaťu potrebu bývania, ktoré plnenia musia byť zohľadnené pri určení výživného. Výživné musí byť určené tak, aby boli zabezpečené všetky pravidelne sa vyskytujúce, ale aj náhodne sa vyskytujúce potreby dieťaťa do budúcnosti. V danom prípade výživné vo výške 90,- eur mesačne za celé posudzované obdobie zohľadňuje obmedzené príjmové možnosti otca, ktoré sú však dané rovnako aj na strane matky. V zásade je spôsobilé zabezpečiť iba nevyhnutné výdavky maloletého dieťaťa, ako je stravovanie, oblečenie, obuv, hygienické potreby, návšteva predškolského zariadenia, náklady zdravotnej starostlivosti a pod.

25. K odvolacím dôvodom otca odvolací súd považuje za potrebné tiež uviesť, že i keď výška výživného výslovne v zákone stanovená nie je, vyplýva zo všeobecne uznávaného hľadiska o tom, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá životnej úrovni rodičov a ktorú by rodičia dieťaťu zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti. Tomu zodpovedajú i kritériá pre určenie výšky výživného, ktorými sú jednak schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného rodiča, ako i odôvodnené potreby dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa sa odvíjajú predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, nadania s tým, že sa zohľadňujú predovšetkým náklady slúžiace na uspokojenie výživného v pravom slova zmysle, akými sú oblečenie, obutie, strava, zabezpečenie bývania, v závislosti od veku dieťaťa i úhrada športových, kultúrnych, spoločenských potrieb tak, aby sa prostredníctvom stanoveného výživného zabezpečila primeraná úroveň zodpovedajúca úrovni detí jeho veku. V danom prípade súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní dôsledne z uvedených kritérií vychádzal. Odvolateľ sa mylí, ak tvrdí, že mu súd prvej inštancie mal určiť výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, v ktorom smere mal nesprávne aplikovať ustanovenie § 62 Zákona o rodine. K predmetnému odvolací súd uvádza, že na určenie tzv. minimálneho výživného nie je právny nárok a v každom jednotlivom prípade súd skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Ak tieto podľa výsledkov vykonaného dokazovania umožňujú platiť vyššie výživné, súd určí vyššie ako minimálne výživné. V preskúmanom prípade práve o takúto situáciu išlo. Napokon, pokiaľ otec argumentoval aj tým, že mu neboli zohľadnené všetky platby pri určení výšky nedoplatku na výživnom, aj v tomto sa mylí, pretože z dôvodov napadnutého rozhodnutia vyplýva, že platby na výživnom za obdobie od novembra roku 2013 a rokov 2014, 2015 v sume 40,- eur, resp. 50,- eur mesačne, na ktoré otec poukazoval (viď poštové poukážky č. I. 391, 392), boli do celkovej výšky zameškaného výživného započítané.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tiež zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na zákonné rozhodnutie podľa § 220 CSP. Okresný súd sa dôsledne zaoberal

so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci, vrátane tých, na ktoré poukázal odvolateľ, pričom svoje závery riadnym spôsobom odôvodnil.

27. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, konštatujúc vecnú správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku.

28. Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 396 ods. 2 CSP s poukazom na ust. § 52 CMP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)